

гічної та діалогічної діяльності. Творчі комунікативні вправи вимагали інтеграції знань студентів та звернення до знаннєвого фонду суміжних дисциплін – юриспруденції, психології, літератури, що є провідною умовою модульної технології навчання.

Останнім етапом перебігу навчального модуля є підсумковий етап, метою якого є підведення підсумків роботи студентів над модулем. Найважливішим моментом цього етапу є робота над вихідним тестом. Завдання цього тесту подані таким чином, щоб вони співвідносилися з цілями модуля, поданими на початку роботи з навчальним модулем, та були аналогічні до завдань відповідного цільового тесту. Окрім того, у вихідний тест включалися питання, що були відведені на самостійне опрацювання.

На підсумковому етапі складався модульний рейтинг. Курс вважався незасвоєним, коли його загальний рейтинг (сума усіх модульних рейтингів та екзаменаційна оцінка) був нижчим за мінімально можливий, таким чином досягалася реалізація одного з принципів модульного навчання – завершеність навчання.

На завершальному етапі дослідження були перевірені рівні сформованості діалогічного та монологічного мовлення та одержані наступні результати: середній коефіцієнт розвитку монологічного мовлення наприкінці експерименту складав 0,91, а на початку – 0,73. Щодо коефіцієнту розвитку діалогічного мовлення, то наприкінці експерименту він становив 0,50, тоді як на початку – 0,42. Як видно з отриманих даних, застосування модульної технології навчання спричинило позитивні зрушення. Результати дослідно-експериментальної роботи свідчать про справедливості висунутої гіпотези й доводять ефективність реалізації модульної технології навчання у формуванні іншомовних мовленнєвих навичок студентів. Є підстави стверджувати, що ефективність навчання іноземної мови студентів істотно підвищується завдяки тому, що поперше, зміст модуля забезпечує формування та розвиток усіх компонентів і підкомпонентів іншомовної комунікативної компетенції і поетапне становлення мовної особистості студента; по-друге, кожен модуль як структурно-організаційна та структурно-змістова одиниця програми модульного навчання іноземної мови моделюється й розробляється на основі алгоритму, що забезпечує цілісність, системність, послідовність, логічність, самостійність навчальних елементів, які входять до нього; по-третє, використовується система позааудиторної самостійної роботи студентів, що розширює когнітивні й комунікативні горизонти учбової діяльності; і, нарешті, упроваджується навчально-методичне забезпечення, орієнтоване на задоволення потреб студентів в оволодінні іншомовною комунікативною компетенцією на рівні, що дозволяє здійснювати іншомовне спілкування в соціально-побутової, ділової та професійно орієнтованої сферах.

Отримані результати не вичерпують окресленої проблеми дослідження. Перспективи подальшого дослідження ми пов'язуємо з розробкою й упровадженням системи інтерактивних вправ, спрямованих на розвиток іншомовних мовленнєвих навичок студентів.

Література:

1. Гусак П. Н. Теорія і технологія диференційованого навчання майбутніх вчителів початкових класів : авторефер. дис.... канд. пед. наук : 13.00.04. – теорія і методика професійної освіти / П. Н. Гусак. – Київ, 1999. – 21 с.
2. Мельниченко Г. В. Розвиток іншомовних діалогічних навичок студентів у системі модульного навчання / Г. В. Мельниченко // Наука і освіта. – 2011. – № 2. – С. 97–100.
3. Скалкин В. Л. Обучение диалогической речи (на материале английского языка): пособие для учителей / В. Л. Скалкин. – К. : Радянська школа, 1989. – 158 с.
4. Тарнопольский О. Б. Методика навчання іноземної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти / О. Б. Тарнопольский. – К. : «ІНККОС», 2006. – 246 с.

УДК 811.111'367.4

Т. О. Мизин,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ

ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛАНЦЮЖКІВ МОДЕЛЕЙ СПОЛУЧУВАНІСТІ ВИСОКОЧАСТОТНИХ ІМЕННИКІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У статті розглянуто функціонування ланцюжків моделей сполучуваності високочастотних іменників англійської мови. Авторка вказує на необхідність розрізнення понять «валентність» і «сполучуваність», на важливість вивчення проблем сполучуваності в теоретичному і практичному аспектах. Виділяються ланцюжки моделей сполучуваності високочастотних іменників англійської мови. Установлено кількість моделей, яка може вступати в синтаксичний зв'язок для утворення іменного ланцюжка максимальної довжини; виділено найчастотніші ланцюжки моделей. Доведено вплив частоти слова на обсяг ланцюжка; досліджено вживаність високочастотних ланцюжків моделей у різних стилевих текстах. Наголошується, що частота і поширеність моделей не є явищами одного порядку.

Ключові слова: валентність, сполучуваність, ланцюжок моделей сполучуваності, частота, поширеність.

FUNCTIONING OF CHAINS OF ENGLISH HIGH-FREQUENCY NOUNS COMBINABILITY MODELS

The article considers the functioning of English high frequency nouns chains of combinability models. By chains the combinability of several models in a sentence are meant. The importance of the research of valency and combinability problems in theoretical and practical aspects is underlined. 731 chains of models of combinability of high frequency English nouns are singled out. The number of models capable of forming a noun chain of the maximum length is determined. The most frequent chains used in all types of texts (dAN, dNprpN, NprpdN, dNS) are defined. Special attention is paid to the impact of the word frequency on the length of the chain; the chains are classified according to their frequency and occurrence. It is proved that frequency and occurrence are different things. The usage of high frequency chains of models in texts belonging to different functional styles is analysed. It is established that the simpler the chain is the more frequently it is used. It is presupposed that combinatory peculiarities of nouns are influenced by the pragmatics of texts communicative orientation. The data used in the article prove that the chains frequency is a parameter of texts belonging to different functional styles, genres and sublanguages. Distances between texts, which are the basis for the multidimensional text space are determined.

Key words: valency, combinability, chain of combinability models, frequency, occurrence.

ФУНКЦИОНИРОВАНИЕ ЦЕПОЧЕК МОДЕЛЕЙ СОЧЕТАЕМОСТИ ВИСОКОЧАСТОТНЫХ ИМЕН СУЩЕСТВИТЕЛЬНЫХ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА

В статье рассматривается функционирование цепочек моделей сочетаемости высокочастотных имен существительных английского языка. Автор указывает на необходимость дифференциации понятий «валентность»

и «сочетаемость», подчеркивает важность изучения проблем сочетаемости в теоретическом и практическом аспектах. Выделяются цепочки моделей сочетаемости высокочастотных имен существительных английского языка, изучается их функционирование в разностилевых текстах. Установлено количество моделей, которые могут вступать в синтаксическую связь для образования цепочки максимальной длины; выделяются самые частотные цепочки. Доказано влияние частоты слова на объем цепочки; исследовано употребительность высокочастотных цепочек моделей в разностилевых текстах. Подчеркивается, что частота и распространенность моделей не есть явлениями одного порядка.

Ключевые слова: валентность, сочетаемость, цепочка моделей сочетаемости, частота, распространенность.

Дослідження сполучуваності лексичних одиниць та їхнього функціонування є актуальним уже протягом тривалого часу. Оскільки перед сучасною лінгвістикою стоять прикладні завдання (інтенсифікація навчання іноземним мовам, автоматична обробка тексту) віддається перевага дослідженню саме цих закономірностей.

Актуальність цієї розвідки підтверджується загальним спрямуванням сучасних лінгвістичних досліджень на вивчення системної організації мови та функціональних характеристик мовних одиниць у тексті й зумовлена потребою визначення структурних особливостей ланцюжків моделей сполучуваності, закономірностей їхнього функціонування в різностильових текстах.

Перед собою у цьому дослідженні ми ставимо за **мету** виділення ланцюжків моделей сполучуваності іменників англійської мови, системний опис їхнього функціонування та поширеності в текстах різних функціональних стилів.

Об'єктом дослідження є ланцюжки моделей сполучуваності високочастотних іменників англійської мови.

Предмет – функціональні характеристики ланцюжків моделей сполучуваності високочастотних іменників англійської мови.

Матеріалом дослідження є 501 високочастотний іменник англійської мови.

Дослідження лексичних одиниць будемо здійснювати за допомогою статистичних засобів. Їхнє використання зумовлено властивими мові кількісними ознаками, підпорядкованістю частоти мовних одиниць у мовленні певним статистичним закономірностям, внутрішньою взаємозалежністю, яка існує між якісними та кількісними особливостями мовної структури.

Визнаючи, що кількісний підхід відіграє в дослідженні помітну роль, вважаємо, що цифри й підрахунки не є самоціллю. Вони слугують інструментом, який допомагає точніше виявити такі особливості тексту, які без використання статистики помітити важко, а іноді й неможливо. Кількісні методи використовуються для того, щоб на їхній основі встановити певні закономірності й зробити якісні висновки про функціонування мовних одиниць.

Невід'ємною рисою лексичних одиниць є сполучуваність. Проблемами її дослідження займалися такі відомі лінгвісти, як Л. Теньєр, О. Есперсен, Г. Суїт, С. Грінбаум, Ч. Фріз, Г. Несфілд, Л. С. Бархударов, С. Д. Кацнельсон, М. Д. Степанова, В. В. Левицький, О. І. Сушинська, Т. А. Яворська та інші.

Сполучуваність має складний і багатоаспектний характер. Її вивчення має велике значення в теоретичному й практичному аспектах.

У теоретичному відношенні вивчення цих проблем може уточнити наші уявлення про властивості різних типів мовних одиниць, про їхнє функціонування в мовленні. Практичне вивчення сполучуваності є обов'язковою умовою оволодіння мовленнєвими навичками як на іноземній, так і на рідній мові.

У лінгвістиці існує два близьких терміни: валентність і сполучуваність. Деякі лінгвісти використовують лише термін «валентність», інші – термін «сполучуваність».

Під поняттям «валентність» часто розуміють основні закономірності сполучуваності одиниць мови на різних рівнях. Валентність – це потенційна сполучуваність. Вона є одним із основних понять загальної теорії граматики, яка вивчає взаємозалежність мовних одиниць.

Відповідно до досліджуваного рівня виділяють лексичну та граматичну валентності слова. Під лексичною валентністю розуміють здатність слова сполучатися з іншими словами як лексемами. Синтаксична валентність – це сукупність потенційно можливих для слова синтаксичних зв'язків, набір та умови їхньої реалізації.

Учені G. Helbig, J. Buscha розрізняють три рівні валентності: логічну, семантичну й синтаксичну [4].

Універсальною валентністю є логічна. Вона передбачає наявність логічного предиката з одним або декількома аргументами. На основі логічної валентності базуються синтаксична й семантична валентності. Б. Кучинський указує, що ці рівні пов'язані між собою, але не тотожні [1, с. 4].

Сполучуваність – це поєднання за певним синтаксичним зв'язком будь-яких слів, тому як різновид дистрибуції вона охоплює не тільки валентні, а й не валентні зв'язки (узуальні та оказіональні) [3, с. 9].

Під сполучуваністю ми розуміємо здатність слова вступати у сполучення за певними синтаксичними моделями.

В основі вирізнення валентності й сполучуваності лежить розмежування мови та мовлення: валентність – явище мови, сполучуваність – явище мовлення, актуалізована в мовленні валентність.

Для позначення понять «валентність» і «сполучуваність» ми будемо використовувати термін «комбінаторика».

Дослідження комбінаторики в лексичному плані реалізується з урахуванням лексико-семантичних зв'язків слова, які залежать від їхнього лексичного значення.

Дослідження комбінаторики в граматичному плані розкриває синтаксичні та синтагматичні зв'язки слова.

У нашій роботі дослідження комбінаторики проводиться як у лексичному, так і в граматичному плані. З одного боку, граматична валентність іменника описується набором моделей і їхніх ланцюжків. З іншого боку, граматичні зв'язки встановлюються таким чином, щоб отримати закінчене словосполучення.

Розгляд комбінаторики з урахуванням дихотомії «мова – мовлення» дозволяє не тільки виділити й описати потенціал мовних одиниць у вигляді набору абстрактних моделей і їхніх ланцюжків, а й вивчити особливості актуалізації цих одиниць у мовленні.

Дослідження проводиться методом дистрибутивного аналізу. У лінгвістиці під дистрибуцією розуміють суму всіх оточень, в яких зустрічається та чи інша одиниця. Але при такому розумінні дистрибуції встановлюються лише контактні зв'язки. Проте практика показує існування елементів, які пов'язані з досліджуваним словом, але знаходяться на деякій відстані від нього, тобто займають дистантну позицію.

У сучасній англійській мові розрізняють три типи здійснення синтаксичного зв'язку: узгодження, керування й прилягання. Кожний тип зв'язку відображається в певному типі моделей. Під моделлю ми будемо розуміти формулу, яка відображає один із типів зв'язку слова, що аналізується, з деяким повнозначним або неповнозначним словом.

Під ланцюжками моделей сполучуваності іменників у цьому дослідженні розуміється сполучуваність декількох моделей у реченні. Їх вивчення є особливо актуальним, оскільки вони виявляють усе коло зв'язків слова, його реальну

вживаність у реченні. Виходячи з того, що сполучувальні властивості іменника надзвичайно великі, теоретично можна передбачити, що група іменників може мати необмежені можливості сполучення з іншими лексичними одиницями. Але дослідження показують, що хоча теоретично обмежень для кількості моделей у ланцюжку не існує, у мовленні воно обмежене. Ланцюжки максимальних обсягів (10-17 компонентів), хоча й вживаються у мовленні, характеризуються надзвичайно низькою частотою.

У своєму дослідженні ми ставимо завдання виділити ланцюжки моделей, характерні для матеріалу, що досліджується, установити скільки моделей може вступати в синтаксичний зв'язок для утворення іменного ланцюжка максимальної довжини, а також виділити найчастотніші ланцюжки моделей.

Розгляд функціонування ланцюжків моделей охоплює ціле коло питань:

- вплив частоти слова на обсяг ланцюжка;
- залежність обсягу ланцюжка від семантики іменника;
- упорядкування ланцюжків моделей за частотою;
- дослідження вживаності високочастотних ланцюжків моделей у різностильових текстах.

Матеріал нашої розвідки дозволив виділити 731 ланцюжок і встановлено 9 видів ланцюжків за кількістю моделей у них: 2-, 3-, 4-, 5-, 6-, 7-, 8-, 9-, 11-компонентні.

Для запису ланцюжків моделей сполучуваності усі слова кодуються символами класів слів: *N* – іменник, *V* – дієслово, *A* – прикметник, *NumI* – кількісний числівник, *NumII* – порядковий числівник, *D* – прислівник, *prp* – прийменник, *cnj* – сполучник, *d* – детермінатив іменника. До класу слів прирівнюється підрядне речення, яке кодується символом *S*. У рамках класів *N* і *V* виділяються деякі їхні форми, які функціонально прирівнюються до самостійних класів: *N's* – іменник у присвійному відмінку, *V=* – інфінітив, *Ving* – дієприкметник, герундій, *Ven* – дієприслівник. Символом *prp* позначаються як прості, так і похідні прийменники: *in, within, upon, up to, instead of*.

До класу *cnj* відносяться як прості, так і складні й складені сполучники типу *as well as*.

Аналізу було піддано як правостороннє оточення іменника, так і лівостороннє.

Першим кроком, який допоможе нам установити подібність / відмінність текстів, що порівнюються, є класифікація за їхньою поширеністю.

Наше дослідження показує, що найбільш поширеними є 2- і 3-компонентні ланцюжки. Вони зустрілися в усіх дев'яти масивах текстів. 4-компонентні ланцюжки зустрілися у восьми масивах, 5-компонентні – в трьох масивах, інші ланцюжки зустрілися в одному з масивів.

За частотою ланцюжки розподіляються таким чином. Найбільш частотними за цим параметром також є 2-компонентні ланцюжки. Їхня частота – 9981 вживання, що складає 75,16% від загальної кількості вживань усіх ланцюжків. Наступними за частотою є 3-компонентні ланцюжки – 2731, що складає 20,57%. На третьому місці 4-компонентні ланцюжки (467 вживань – 3,52%). Інші ланцюжки мають низьку частоту, менше 1%. Ланцюжки максимальних обсягів (8-, 9-, 11-компонентні) характеризуються надзвичайно низькою частотою – 0,008% дослідженого матеріалу.

Таким чином, дані показують, що частота вживання ланцюжків моделей сполучуваності іменників залежить від їхньої простоти / складності: чим простішим є ланцюжок, тим він частотніший, що є ще одним підтвердженням семіотичного закону простоти й закону переваги.

У цьому дослідженні нас цікавить, як розподіляються ланцюжки моделей за частотою. Розглянемо 2-компонентні ланцюжки, оскільки вони є найчастотнішими. Цифрові дані дають можливість установити ядро, основну систему й периферію.

Таблиця 1.

Розподіл ланцюжків моделей сполучуваності іменників за частотою

	Текст	Ядро	Основна система	Периферія
1.	Тексти художньої літератури	dAN, dNS, dNprpN, NprpdN	dNumIIN, NumIND, dNN	NumINA, NprpAN, NdN, dVenN, dND, NumINprpN, ANprpN, DprpdN, NumIprpdN, dN'sN, AAN, dNA, dN'sN, NumIorNumIN, dNprpVing
2.	Драматургічні тексти	dAN, dNS, dNprpN, NprpdN	dNN, dVingN	ANN, dNcnjN, dND, dNVing, dNumIN, NumINS, NcnjdN, dN'sN, dN'sN, dN'sN, NdN, NprpAN, ANprpN
3.	Метахудожні тексти	dAN, dNS, dNprpN, NprpdN	dNN, dN'sN, dN'sN, N'sAN, dNV=, dNVen	dNumIIN, NprpAN, ANprpN, N'sNN, NumIprpN'sN, NprpN'sN, NumINA, NNN, dVenN, dNN, NumINprpN, dNprpVing
4.	Тексти суспільних наук	dAN, dNS, dNprpN, NprpdN	NprpAN	AAN, dNVen, dVenN, dNumIIN, dNprpVing, ANprpN, dN'sN, dNN, NumINA, NprpNorN, NumINprpN
5.	Тексти філологічних наук	dAN, dNS, dNprpN, NprpdN	ANprpN	dNN, dNA, dNVen, dNumIIN, AcnjAN, dNprpVing, dNVing, NprpAN, NumINprpN, NumIINN
6.	Тексти з кіномистецтва	dAN, dNS, dNprpN, NprpdN	NprpAN, ANprpN, dNN	ANN, N'sAN, dN'sN, dN'sN, dVingN, NrpN'sN, dNVen, dVenN, dNV=, NumINA, NprpNN, dNprpVing
7.	Тексти з харчової промисловості	dAN, dNS, dNprpN, NprpdN	NprpAN, ANprpN, dNVen, NprpNN, dNN, NNN, ANN, AAN, dVenN	ANN, dNA, dNVing, dN'sN, AVingN, NNprpN, NumINN, dNcnjN, NumIND, NprpNVen, NcnjNN, ANVing, dNprpVing, ANS, NNNumI, NumINprpN, NprpNumIN, NprpNprpN
8.	Тексти з електроніки	dAN, dNS, dNprpN, NprpdN	NprpNN, NprpAN, dNN, NNN, dNVen, ANN	NNprpN, ANN, dNVing, NasAN, dVingN, dNV=, dNprpVing, NprpNprpN, NcnjNN, ANS, ANprpN, AcnjAN, dNprpNumI, VingNprpN
9.	Тексти технічних наук	dAN, dNS, dNprpN, NprpdN	dNN, ANprpN, NNN, dN'sN, NprpAN, dNVen	AAN, NAN, ANN, dNA, dNVing, NNprpN, dVingN, NumINprpN, NprpNprpN, NprpNN, dNprpVing

Як бачимо, серед ланцюжків моделей, які відносяться до ядра, спільними для всіх груп текстів є моделі dAN, dNprpN, NprpdN, dNS. Можливо на сполучувальні властивості досліджуваних іменників вплинула прагматика комунікативної спрямованості текстів. Ці високочастотні ланцюжки моделей сполучуваності іменників можна назвати типовими.

Отримані дані підтвердили дію закону переваги, суть якого полягає в тому, що мова віддає перевагу невеликій кількості одиниць, які складають її ядро, тобто той мінімум, який несе максимум функціонального навантаження [2, с. 165]. Із 731 ланцюжка моделей, виділених під час дослідження, до високочастотних відносяться 31 ланцюжок у текстах із харчової промисловості, 24 – у текстах із електроніки, 22 – у текстах художньої літератури та метахудожніх текстах, 21 – у текстах технічних наук, 19 – у драматургічних текстах і текстах із кіномистецтва, 16 – у текстах суспільних наук, 15 – у текстах філологічних наук.

Аналіз типових ланцюжків сполучуваності іменників указує на вірогідність того, що вживаність того чи іншого ланцюжка моделей задається не тільки підмовою, жанром чи стилем, але, можливо, обмежується частотою цієї моделі. Але така гіпотеза потребує спеціального дослідження.

Результати дослідження показали, що розгляд функціонування ланцюжків моделей сполучуваності високочастотних іменників англійської мови потребує максимальної диференційованості, тобто врахування жанру, підмови і функціонального стилю тексту.

Статистичні характеристики ланцюжків моделей сполучуваності відрізняються залежно від тексту. Одним ланцюжкам властива висока частота, тоді як інші характеризуються низькою частотою. Отже, різні ланцюжки моделей сполучуваності мають неоднакове функціонування в різних функціональних стилях, а їхня частота слугує параметром текстів різних функціональних стилів, жанрів і підмов.

Результати дослідження дозволяють зробити висновок, що в багатомірному просторі драматургічні тексти знаходяться на найбільшій відстані від інших текстів. Середній ступінь їхнього зв'язку з текстами становить 6,4. Тексти з електроніки є центром цього простору. Вони демонструють найменші відстані від інших текстів. Середній ступінь їхнього зв'язку з текстами становить 3,3.

Дані нашого аналізу підтверджують положення семіотичного закону простоти, який стверджує, що чим простішою є одиниця, тим частіше вона вживається.

В одному дослідженні неможливо проаналізувати усі аспекти, пов'язані з вивченням функціонування ланцюжків моделей сполучуваності англійських іменників. Перспективи подальшого дослідження вбачаємо в визначенні особливостей сполучувальних властивостей різних частин мови.

Література:

1. Кучинський Б. Словосполучення VERB + ZU + INFINITIV у німецькій мові / Б. Кучинський // Наукові записки. – Випуск 81 (2). – Серія Філологічні науки (мовознавство). – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2009. – С. 3–7.
2. Перебийніс В. С. Кількісні та якісні характеристики системи фонем сучасної української літературної мови / В. С. Перебийніс. – К. : Наукова думка, 1970. – 272 с.
3. Таукчі О. Ф. Теоретичні аспекти вивчення іменної дієслівної лексичної сполучуваності в англійській, українській і російській мовах : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.15 «Загальне мовознавство» / О. Ф. Таукчі. – Донецьк, 2006. – 19 с.
4. Helbig G. Deutsche Grammatik / G. Helbig, J. Buscha. – Leipzig : Enzyklopädie – Verlag Leipzig, 1986. – 736 S.

УДК 81'255.4:82-93

Т. В. Миколишена,

Житомирський державний університет імені Івана Франка, м. Житомир

КАТЕГОРІЯ ДИМІНУТИВНОСТІ У ДИТЯЧИХ ТВОРАХ РОАЛЬДА ДАЛА: АВТОРСЬКИЙ ЗАДУМ ЧИ ПЕРЕКЛАДАЦЬКЕ РІШЕННЯ (НА МАТЕРІАЛІ КАЗКИ «ДЖЕЙМС І ГІГАНТСЬКИЙ ПЕРСИК»)?

Статтю присвячено дослідженню особливостей індивідуального стилю відомого валлійського письменника Роальда Дала, автора численних дитячих творів. Проводиться порівняльне висвітлення специфіки реалізації категорії димінутивності в оригінальному та перекладеному творах.

Ключові слова: димінутивність, зменшено-пестлива лексика, дитячий твір, індивідуальний стиль, художній переклад, ідіостиль перекладача.

DIMINUTIVITY IN ROALD DAHL'S FAIRY TALES: THE AUTHOR'S INTENTION OR THE TRANSLATOR'S APPROACH (A CASE STUDY OF «JAMES AND THE GIANT PEACH»)?

Roald Dahl, an outstanding British novelist and a short story writer, is famous for his peculiar and distinct individual style. Being so popular among young readers, R. Dahl's fairy tales are translated into a number of languages, eagerly discussed and screened. His children's books have unsentimental and macabre mood, contain a lot of darkly comic and grotesque scenarios, including gruesome violence. They typically involve kind-hearted children as opposed to villainous adults. «James and the Giant Peach» features a lonely boy James Henry Trotter who has to live with his horrible aunts after his parents' death. But one day something magical happens and overhauls his whole life. The tale is spiced up with the author's inventive and playful use of language, which is a key element to his writing. One of such elements is the category of diminutivity, which is variously represented in the original text and its Ukrainian translation due to linguistic peculiarities of the languages and mentality differences of the two nations. The analysis of the category of diminutivity shows that the translated work isn't devoid of the translator's subjectivity which doesn't eclipse the author's manner of writing.

Key words: diminutivity, diminutive-hypocoristic words, children's story, individual style, literary translation, translator's idiosyncrasy.

КАТЕГОРИЯ ДИМІНУТИВНОСТИ В ДЕТСКИХ ПРОИЗВЕДЕНИЯХ РОАЛДА ДАЛА: АВТОРСКИЙ ЗАМЫСЕЛ ИЛИ ПЕРЕВОДЧЕСКОЕ РЕШЕНИЕ (НА МАТЕРИАЛЕ СКАЗКИ «ДЖЕЙМС И ГИГАНТСКИЙ ПЕРСИК»)?

Статья посвящена исследованию особенностей индивидуального стиля известного уэльского писателя Роальда Дала, автора множества детских произведений. Предлагается сравнительный анализ специфики реализации категории диминутивности в оригинальном и переведенном текстах.

Ключевые слова: диминутивность, уменьшительно-ласкательная лексика, детское произведение, индивидуальный стиль, художественный перевод, идиостиль переводчика.